Абагульненне па раздзеле «Беларусь і свет у 1917–1945 гг.»

Працуем з паняццямі

1. Вывучыце прапанаваны пералік паняццяў і падзяліце іх на групы. Крытэрыі падзелу на групы вызначце самастойна.

Агрэсія, акупацыя, асадніцтва, атэізм, аўтарытарны рэжым, беларусізацыя, беларуская нацыянальная дзяржаўнасць, Версальска-Вашынгтонская сістэма міжнародных адносін, генацыд, індустрыялізацыя, калабарацыянізм, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, культурная рэвалюцыя, метад сацыялістычнага рэалізму, нацызм, новая эканамічная палітыка, падпольная барацьба, партызанскі рух, сацыялістычная рэвалюцыя, сусветны эканамічны крызіс, фашызм.

2. Вызначце паняцці, якія адносяцца да гісторыі Беларусі. Канкрэтызуйце іх прыкладамі вывучаных гістарычных фактаў (падзей, з’яў, працэсаў).

Чытаем і пераўтвараем розныя віды тэкстаў

3. На аснове прапанаваных крыніц інфармацыі складзіце тэзісны план адказу на пытанне «Уз’яднанне Заходняй Беларусі і БССР — акт гістарычнай справядлівасці і воля народа Беларусі».

З прамовы па радыё старшыні Савета Народных Камісараў СССР тав. В. М. Молатава

17 верасня 1939 г.

Таварышы! Грамадзяне і грамадзянкі нашай вялікай краіны!

Польская дзяржава і яе ўрад фактычна перасталі існаваць. З прычыны такога становішча заключаныя паміж Савецкім Саюзам і Польшчай дамовы спынілі сваё дзеянне.

...Савецкі ўрад да апошняга часу заставаўся нейтральным. Але ён... не можа больш нейтральна ставіцца да становішча, якое склалася.

Сустрэча Чырвонай арміі жыхарамі Гродзеншчыны (1939 г., з архіва БЕЛТА)

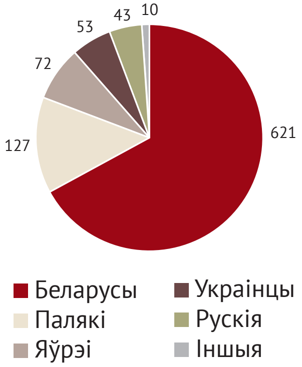

Нацыянальны склад Народнага сходу Заходняй Беларусі (чал.)

Ад Савецкага ўрада нельга таксама патрабаваць абыякавага стаўлення да лёсу адзінакроўных украінцаў і беларусаў, якія ў Польшчы і раней знаходзіліся на становішчы бяспраўных нацый, а цяпер і наогул кінуты на волю лёсу. Савецкі ўрад лічыць сваім свяшчэнным абавязкам падаць руку дапамогі сваім братам-украінцам і братам-беларусам, што насяляюць Польшчу.

З прычыны ўсяго гэтага ўрад СССР уручыў сёння раніцай ноту польскаму паслу ў Маскве, у якой заявіў, што Савецкі ўрад аддаў распараджэнне Галоўнаму камандаванню Чырвонай Арміі даць загад войскам перайсці мяжу і ўзяць пад сваю абарону жыццё і маёмасць насельніцтва Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

«Праўда», 18 верасня 1939 г.

Аналізуем, тлумачым, разважаем

4. Прааналізуйце звесткі са статыстычнай табліцы «Страты насельніцтва ў гады Другой сусветнай вайны». Зрабіце вывады.

Краіны	Ваеннаслужачыя, тыс. чал.	Грамадзянскае насельніцтва, тыс. чал.
СССР	8700	17 900,0
ЗША	416,8	Каля 6

Краіны	Ваеннаслужачыя, тыс. чал.	Грамадзянскае насельніцтва, тыс. чал.
Вялікабрытанія	382,6	67,1
Польшча	123	Каля 6000
Францыя	217,6	Каля 400
Германія	6 923,7, з іх 3/4 на савецка-германскім фронце	Каля 3300
Італія	301,4	153,1

5. Чым, на вашу думку, тлумачацца суадносіны страт сярод ваеннаслужачых і мірнага насельніцтва розных краін? Канкрэтызуйце сваю думку вывучанымі гістарычнымі фактамі.

6. Выявіце ўзаемасувязь гістарычных фактаў:

- Версальская дамова — прыход нацыстаў да ўлады ў Германіі;
- заканчэнне Першай сусветнай вайны — узмацненне нацыянальна-вызваленчага руху ў краінах Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі;
- Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. у Расіі — Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 г. у Расіі;
- сусветны эканамічны крызіс — узмацненне ўплыву фашысцкіх партый;
- утварэнне СССР — узбуйненне тэрыторыі БССР;
- індустрыялізацыя ў СССР — перамога СССР у Вялікай Айчыннай вайне.

Сістэматызуем веды

7. Выкарыстоўваючы стужку часу, прадстаўленую ў пачатку раздзела II, выканайце наступныя заданні.

- Якімі падзеямі/з’явамі/працэсамі вы б дапоўнілі стужку часу? Чаму?
- Прапануйце форму для іх абазначэння (карціна, картасхема, цытата, фотаздымак і інш.).

- Прадстаўце развіццё Беларусі ў 1917–1945 гг. у выглядзе лагічнай схемы (ментальнай карты). Адлюструйце ў ёй эканамічнае, палітычнае, сацыяльнае і духоўнае развіццё рэспублікі ў згаданы перыяд.

8. Праца ў міні-групах. Якія сацыяльныя, эканамічныя і культурныя заваёвы вывучанага перыяду Беларусь захоўвае сёння?